

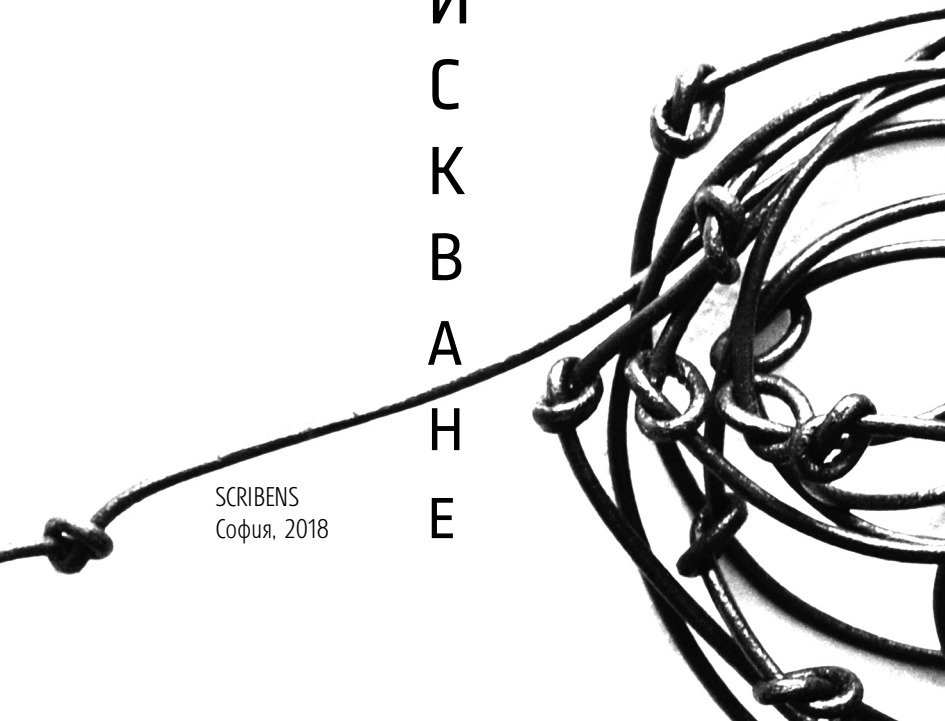
КРИС
ЕНЧЕВ
Р
Ъ
Х
И
З
И
С
К
В
А
Н
Е

© Крис Енчев – автор, 2018
© Антонина Георгиева – художник, 2018
© Издателство SCRIBENS, 2018
ISBN 978-619-7467-05-5

КРИС
ЕНЧЕВ
Р
Ъ
Х
И
З
И
С
К
В
А
Н
Е

SCRIBENS
София, 2018

IN BETWEEN

Said the straight man to the late man
"Where have you been?"
I've been here and I've been there
And I've been in between

KING CRIMSON, I Talk to the Wind

между две прехапвания на устна
може да се приюти
някоя излиняла от употреба
вечност

ТУК СМЕ

в разпукването на семките
в заровените в пръстта очи
есента не е невинна
почвата не е виновна
коренищата искат нов език
нова песен за лабиринтите си
когато сме свършили
с движенията на устните
когато звуците стържат
по есенните тизани
по летните презрамки
когато водата
се е смълчала
пред коритото
в което плуват
малките следи
от вчерашния
сън

дните са къси
буден ги нося на ръце
танци върху тънките дълги нощни въжета
все пак са опора за утрото
и обещание за добре напипан
пулс предаван
на живо

веднъж сънувах
черен ангел с бели криле

вероятно се е чудел
преди да се научи да лети
негови ли са крилете
мои ли са сънищата

тънки процепи
минимално отклонение
изсвирвам тихи издишвания
на един дъх без сурдинка
оставям ги да превърнат студа
в кристални звезди
не предлагам шепи
не искам да освободя извикани думи
експлозията в тъпанчетата
не би ме стоплила

позволи ми да потъна
да те чета с подводни очила
когато изплувам
ще издишам думите

ако реша да се удавя
в бирена капачка
или да скоча в нищото
от ръба на пепелник
бих искал да знаеш
бих искал
ако ти
ако аз
ако

НЕШО КАТО ЕХО В ДРОБОВЕТЕ

ела да пием
от разпенена на гве
опашка на русалка
ножът отразява водата
водата отрязва ципата
дъхът е сферичен
в едната посока
лекотата му замъглява
инвалидна количка
на дъното

корабна рулетка –
залог е розата на ветровете
западни изстрели разливат сянката на ято птици
забравила да се отлепи навреме
хвърлянето е ритуал в празно пространство
с шипове напред надолу и навсякъде

кой ли ще увисне като малка риба?
погкожен захват имат острите въпросителни
мачтите умеят да плуват –

когато останат сами
чертаят новите посоки на света

едно свлачище
ще бъде тънката линия
между двата ни телесни острова
нещо като барикада
с бяло знаме
Всеки шарж е достоен за тапет
без значение дали от едната
или от другата страна
лента на Мьобиус плетем

лава е името на границата
моята малка суша
голяма откъм твоята перспектива
срещу по-зелената твоя откъм моята
разстоянията са въпрос на затвор
моя срещу твоя
на свобода не по-малко
твоята срещу моята

ще се задушим от небе
особено в секундите
в които изтрайва ничията земя
между една и друга стъпка
между една и друга финална фраза
между себе си и себе си

телата ни са облаци
в течното стъкло на света
дишаме през думите и изреченията
докато размазана от юмрук мушица
не постави точка
върху третото ни око

думите ти
рисуват с танц
стъпките им очертават
движение на устните
мечтае по пътеката
вятърът в неизразимото

EX POST

Това, че говорим ex post за метафората означава, че има определена история, която вече се е случила, има определени езикови навици.

ДАРИН ТЕНЕВ, Потенциите на фигурата:
между наративните характери и реторическите похвати

красивото изненадва образа
преобразява го отново и отново
докато в него затапсуват
прашинките от изминал живот
така че да го видим
като предстоящ

В танцуващи води
имената се давят
само веднъж
време е за време

излъжи клетките си
че отглеждат птици
излъжи дванадесетопръстника
че стиска палците на шест самодиви
излъжи сърцето си
че камерите му заснемат живота
излъжи смъртта
с 21 грама

когато цъфнали петолия
загубят ветрилата си
и се забиват само спици
право в зениците ти
си казваш:
не са клоните
икони нахлуват през прозореца
после обръщаш поглед навътре
към пренаселените ядови полета
преди някой да прояви
липса на такт
като ги излее
и нарече
вечни

СВРЪХИЗИСКВАНЕ

да искаш някой да те обича
докато отсъстваш цял един живот
от себе си

порой неперугени скелети
лепя по тях въздушни идеограми
далечен дънер пази тежък дъх
на сладко-кисели плодове
глухарчета спят върху бичвата
от която някой пие
и премълчава
избор

прегръдката прави това
което думите крият
в телата си

ако се събудим
някоя сутрин
сред трулове на изгряващи слънца
на зазорявания и обеззвездени небеса
няма да е лесно
да разкажем
да обясним
защо и как сме го направили
няма да има кой
да ни арестува
за да ни спаси
от нас самите

посред нахъсани на сняг конфети вместо мисли
всяка секунда командният център
някъде там зад слепоочията
разбива каменни кариери
издига граници между надгробни фрагменти
архивираща бъдеще

в шумата на песента
така добре прилепват арките
ревниво сме ги пазили
докато злощастен перфоратор на спомени
не ни залови като капан за вълци
като зловредна плесен
раняваща с множество тунели

двупосочен трафик от смъртоносни стрелби
с погледи в недоскършеното
приживе

ПРЕДОТРАЖЕНИЕ

В каквото и да си вярвал,
всяко сбогом засяда в гърлото
като връх на катедрала
Георги Гаврилов

изстрел ако заседне в гърлото
вместо трън в плътта
покривът на молив
или подострен мотив
е способен да замести
катедрални остриета
да рисува слънце
за нови пръсти в раната
да рисува свръхнови
за ранени слънца

по памет от измислена картина
ще издишам вятър
който да те доведе
между пръстите ми
в насрещното платно изтича пясък
в обувките

моментите
които остават
побират всички години
прелетни дъждове
снежни и кални улици
всички очи
и гълъби

животът не приема
допълнителни клаузи –
назад и напред е едно и също
движение отвътре

има моменти от гения
които мечтаят за фотограф
любител на меко оттегляне
всеки шип на времето
забожда секундарника
в крак с модата да се върви
като по часовник
дори когато всичко е ръждясало
и всеки ден изтича още с първото кафе
преди да можеш да си помислиш
как отраженията от вчера
ти убиват като тежки очила
като замръзнали кубинки
върху отдавна спряла
поточна линия

(A)PART

It doesn't feel so very bad now:
I think the end is the start.
Begin to feel very glad now:
All things are a part
All things are apart
All things are a part.

VAN DER GRAAF GENERATOR,
A Plague Of Lighthouse Keepers

внезапно и без подготовка
скачам в синор на винилова плоча
която не знае почивка
която не пуска
и не забравя
ритъма на живота
посред учестеното натрупване
на пукащи граскотини

УРОК ПО ПЕЕНЕ

произвеждам
различни по вид звуци
потопен в онази малка кутия
с която обикновено правя
доста прости неща
говоря или се храня
ръждясалият ù капак
се противи на идеята
че Пандора е жива в мен
а бедите са само митологична украса

бръмча и блъбукам към въздушни ангели
докато сменят агрегатно състояние и месторождение

втечнени излязат ли от очите
това не е биологична метафора
а знак за време за смяна
на геометрията и физиката
на гумите

сутрешните камбани не са рядкост
но имам фобия от приятни гласове навън
студът е ключ към тайните имена на топлината
превърната в неувереност
и грезгава песен

В дъждовно време
ми се приисква
да се смаля толкова много
че всяко камъче в обувката
да ми заприлича на обитаема планета

нещата понякога са такива
каквито изглеждат
пнякога не
въпросът е има ли неща
които изглеждат нас
докато търсим отговор

дали пътят е там
където зимуват бездомници
дали стените в неосветени коридори
са годни за удар с глава
дали утехата може да бъде прободена
с шило за лег

мракът не знае
че в топлото яйце
от лявата му страна
зрее нещо трайно
по-зелено от ябълката
на отсрещния бряг
по-синьо от тревата
в която сънувам

по поляните с пчели
жуженето е като тънка усмивка
по екрана на тревогата
няма да се надбягваме със сърцето
ще го помолим да ни нагости с мед
и като бавен метроном
да ни синхронизира
в дрезгавата разлюляна мелодия
която ще си измислим
и ще изсипем в образите

не се бой
не спирай светлия лъч на пръстите
когато си тактуват
неуверено

хлътвам в един от коридорите
на облачния апейрон –
бременните памукови полета

тънка опашка
на заблуден дявол
проблясва за миг
преди да свърне
в своите си измерения

утрото ми обича
да рисува острови
върху узрели от умора
плодове

гнездиш ли в кукувиче гнездо
недей защото днес намерих яйце от гълъб
беше спукано мъртвородено
решило да се самоубие преди да се излюпи
височината е превишила здравината му
жълтото около несъстоялата се човка
размазано по бялото отвън –
ето как вътрешното става външно
с цената на гибел

разкажи на охлювите
предупреди ги да се пазят
защото сънувах един от тях
обезглавен от собствения ръб на дома

изсмуквам тиха паяжина –
нощ от изтлял сатен
по-скоро няма да изпиша и з г р е в
по-скоро ще е приглушено
кръгло слънцеподобно ръмжене
скърцане на телесни мрежи
ехо от гробище за стари плочи

всеки ден слушам
урок по живот
за начинаещи

NIHIL PRIVATIVUM

Реалността е нещо; отрицанието е нищо, т.е. понятие за липса на предмет, както сянката, студът (nihil privativum).

ИМАНУЕЛ КАНТ, Критика на чистия разум

при бавно изчезване
олекването се улавя
в едно специфично премигване
натежаващо колкото
един камък тъжи
на мястото си
до без теб

размножавам се
като посявка от бактерии
усещам ги нягде там под езика
като топче в гърлото
като забърсан от прах пулс

ако се замеся в тесто
до последното вкисване
толкова ще бухна
че ще мога да нахраня
десет кучешки впряга
в пътуване към малък остров

няма излишества
за гълтача на загуби

голотата никога не е тяло
докато разплита невидимото
в основата на прореза
припознаван като око
без история

съпротивите за смисъл болят в слепочията
развъртане следва развъртане
жилото на пружината е безпощадно остро

единствената ни възможна ласка –
да очертаваме собствената сянка
върху лицето на другия

НЕ ПО МАЛЕВИЧ

високо над облаците
рисуваме в празните полета
бял върху черен квадрат
смачкваме гравитацията
заедно с касовите бележки
повдигаме се от съня
колкото да ги изхвърлим
навътре в себе си

РАЗЧИСТВАНЕ НА НЕБЕТО

Вместо слънчево ядро –
кожи кости и перуки

метлите са точно настроени
така че падането
да завърши
със смях
нагоре

всяко отсъствие е извинимо
неизвинимо е само погизването
на правото му
да живее в теб
без условия

отгледай добре една самота
с мляко
меденки
думи
топли и нежни грижи
добро училище
хубави книги
пусни я да си иде
когато си напълно сигурен
че е станала пълнолетна

разлистването на вечерта
разпада на атоми колебанията
мръсните акорди на зимата
пързалянето в съмненията
няма пътища
няма и просеки
няма пряк път до усмивката
която вещае звезди
и напълняло от образи и липси
разсънване

ЗИМНО СЛЪНЦЕСТРУЕНЕ

пръстите на днешния ден
ще рисуват все по-дълги залези
ще растат ноктите им в ръцете
на всеки следващ изгрев
ще стават все по-силни кимванията
блясъкът в интонацията
ще се отразява
във все по-отворени букви
все по-отворени
ще държим ръцете си
все по-бързи
ще се носим по изреченията
по линиите на размекващи се езера
все повече пръсти и гласове
все по-къси съмнения

сънувах завеси
изцапани с бои
куче с разпилени листа по гърба
под тях – каменни павета вместо месо
покрити с бели лишеи
кучето беше живо
аз – почти
пия кафе и си повтарям като мантра:
и това ще мине

ДВЕ СВЕШИ

едната ще запала без теб
в някогашната ти килия
ще оставя другата да мечтае сама
за дом без врати
без прозорци и стени
когато отдавна вече не чакаш
в чужди пепелища
някъде там

сърцето е само стая
машинно отделение:
с шума му се свиква

и рече моята бездна
на твоята бездна:
ще се срещнем на ъгъла
ако ни вгледят
в съседни стени

да си добре със себе си
означава да можеш да спреш
пред дете снежен човек и куче
като пред изключителното
което не се нуждае
от съществуването ти
и да се зарадваш така
все едно те няма
на картата

СЪДЪРЖАНИЕ

I. in between

- между две прехапвания на устна | 6
тук сме | 7
дните са къси | 8
веднъж сънувах | 9
тънки процепи | 10
позволи ми да потъна | 11
ако реша да се удавя | 12
нещо като ехо в гробовете | 13
корабна рулетка | 14
едно влачище | 15
лава е името на границата | 16
ще се задушим от небе | 17
телата ни са облаци | 18
думите ти | 19

II. ex post

- красивото изненадва образа | 23
в танцуващи води | 24
излъжи клетките си | 25
когато цъфнали петолията | 26
свърхизискване | 27
порой перерудени скелети | 28
прегръдката прави това | 29
ако се събудим | 30
посред накъсани на сняг конфети вместо мисли | 31
предотражение | 32
по памет от измислена картина | 33
моментите | 34
има моменти от деня | 35

III. (a)part

- внезапно и без подготовка | 39
урок по пеене | 40
сутрешните камбани не са рядкост | 41
в дъждовно време | 42
нещата понякога са такива | 43
дали пътят е там | 44
мракът не знае | 45
хлътвам в един от коридорите | 46
утрото ми обича | 47
гнездиш ли в кукувиче гнездо | 48
изсмуквам тиха паяжина | 49

IV. nihil privativum

- при бавно изчезване | 53
размножавам се | 54
золотата никога не е тяло | 55
единствената ни възможна ласка | 56
не по Малевич | 57
разчистване на небето | 58
всяко отсъствие е извинимо | 59
отгледай добре една самота | 60
разлистването на вечерта | 61
зимно слънцеструене | 62
сънувах завеси | 63
две свещи | 64
сърцето е само стая | 65
и рече моята бездна | 66
да си добре със себе си | 67

КНИГИ, ПУБЛИКУВАНИ С ЛОГОТО НА APC/SCRIBENS В ПОСЛЕДНИТЕ ДВЕ ГОДИНИ:

И ГО ЖИВЕЯ, Валентин Дишев, 2016
(Национална награда за поезия „Иван Николов, 2017)

ЕКФРАЗИС, Георги Гаврилов, 2017
(отличие на Национална мрежа „Култура на паметта“; включена от журито в разширената листа за номинации на Национална награда „Иван Николов, 2017)

ОПИТИ ЗА ЕВОЛЮЦИЯ, Христо Мухтанов, 2017
(наградена на националния конкурс за дебютна книга „Южна пролет“, 2017; Годишна награда на Академия Liber, в категория книга - концептуален поетичен дебют, 2018)

ЗОНАТА, АНТОЛОГИЯ ЗА СЪВРЕМЕННА БЪЛГАРСКА ПОЕЗИЯ, том 1, 2017
(Александър Христов, Анна Лазарова, Анна-Александра, Антонина Георгиева, Вангел Имреоров, Виолета Кунева, Георги Гаврилов, Елена Ташева, Кристина Радо-славова, Наталия Иванова, Росен Григоров, Теа Монева, Теодора Лалова, Теодора Тотева, Христо Мухтанов)

КНИГИ, ПУБЛИКУВАНИ С ЛОГОТО НА APC/SCRIBENS В ПОСЛЕДНИТЕ ДВЕ ГОДИНИ:

C - МАЛКА БЯЛА КНИГА ЗА НЕЗАГЛЪХВАЩИ ПЕРКУСИИ, Левена Филчева, Валентин Дишев, 2018

INCLAVO, Мария Куманова, 2018

ПРЕДИ ТИШИНАТА, ТЕОДОРА ТОТЕВА, 2018

КОГАТО ТЕМАТА БЯГА ОТ ВРЕМЕТО, Милена Спириева, 2018

Ако сканирате изображенията на предходните страници с телефона си, с инсталиран четец на qr-кодове, ще бъдете препратени автоматично в интернет към страници, от които можете да получите повече информация за книгите и да ги закупите.

Крис Енчев
СВРЪХИЗИСКВАНЕ

Българска
Първо издание,
ноември 2018

Редактор: Георги Гаврилов
Художествено оформление: Антонина Георгиева

Формат 32/84/108
Тираж 300
Печатни коли: 9
Цена: 12лв

Издателство SCRIBENS
София
ул. „Стефан Караджа“ 22

Печат: „Дайрект сървисиз“
София, бул. „Ботевградско шосе“ 27